

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 198/2024-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody [REDACTED] proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 3Nt/23/2020-211 z 9. novembra 2023 takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**
2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. januára 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 8 dohovoru uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Prílohou podanej ústavnej sťažnosti je aj žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu pre konanie pred ústavným súdom.
2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a napadnutého rozhodnutia vyplýva nasledujúci stav veci:
3. Okresný súd uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom pod č. k. 3Nt/23/2020-193 z 19. septembra 2023 uložil sťažovateľovi ako odsúdenému v trestnom konaní povinnosť nahradiť trovy platené štátom spočívajúce v odmene a hotových výdavkoch ustanoveného obhajcu v trestnom konaní v celkovej sume 1 250,61 eur.
4. Proti tomuto uzneseniu sťažovateľ podal sťažnosť, namietajúc nedostatok finančných prostriedkov, o ktorej rozhodol okresný súd obsadený sudcom napadnutým uznesením č. k. 3Nt/23/2020-211 z 9. novembra 2023 tak, že sťažnosť zamietol ako nedôvodnú. V odôvodnení

uviedol, že sťažovateľovi bola 26. júna 2023 doručená výzva na preukázanie majetkových pomerov, na ktorú nijakým spôsobom nereagoval a ani k sťažnosti proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom nepriložil žiadne dokumenty, ktoré by relevantným spôsobom preukázali jeho nárok na bezplatnú obhajobu. Okresný súd vlastnou činnosťou lustráciou v katastri nehnuteľností zistil, že sťažovateľ je evidovaný ako vlastník dvoch nehnuteľností, nie je poberateľom dôchodkových dávok ani dávky v nezamestnanosti a v súčasnosti nie je hmotne odkázaný na pomoc štátu v dôsledku nepriaznivej sociálnej alebo zdravotnej situácie. Okresný súd poukázal na to, že nie je prípustné, aby odsúdený prenášal na štát náklady spojené s jeho protiprávnou činnosťou, a uzavrel, že sťažovateľ nepreukázal skutočnosti odôvodňujúce vznik nároku na bezplatnú obhajobu, a preto mu nárok naň nevznikol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Proti napadnutému uzneseniu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej nesúhlasí s hodnotením svojich majetkových pomerov a považuje ho za príliš formalistické, arbitrárne a ústavne neakceptovateľné. Sťažovateľ rozporoval najmä zistenie okresného súdu, že je vlastníkom dvoch nehnuteľností. Jedna nehnuteľnosť slúži na bývanie jeho manželke a synovi a druhá nehnuteľnosť je predmetom neskončeného dedičského konania po jeho starej mame. Táto nehnuteľnosť sa podľa oznámenia Obecného úradu v Marcelovej samovoľne zrútila, čo viedlo obec k zrušeniu súpisného a orientačného čísla 29. júla 2020. Sťažovateľ uzavrel, že ide o neexistujúci majetok. O týchto informáciách predložil ústavnému súdu rozhodnutia z predmetného dedičského konania. Sťažovateľ poukázal na to, že na jeho príjem sú odkázaní aj členovia jeho rodiny a z dôvodu nepriaznivých majetkových pomerov sú odkázaní aj na pomoc obce a charity. Sťažovateľ vyčíta okresnému súdu, že nesprávne zistil jeho majetkové pomery a nesprávne ich vyhodnotil.

6. Sťažovateľ požiadal ústavný súd o ustanovenie advokáta na svoje zastupovanie v konaní pred ústavným súdom o tejto ústavnej sťažnosti s poukazom na to, že je osobou bez akéhokoľvek príjmu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka nesprávneho posúdenia majetkových pomerov sťažovateľa, ktorý podľa svojho tvrdenia nemôže trovy ustanoveného obhajcu uhradiť pre svoje nepriaznivé majetkové pomery, a preto bolo nepriznaním nároku na bezplatnú obhajobu porušené jeho právo na spravodlivý proces a na súdnu ochranu.

8. Ústavný súd vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie práva vykonanej všeobecnými súdmi s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.

9. Na úvod je potrebné konštatovať, že dôvodom zamietnutia sťažnosti napadnutým uznesením okresného súdu a uloženia povinnosti náhrady trov štátu je nepreukázanie majetkových pomerov sťažovateľom. Ak sťažovateľ namietal, že nie je schopný zaplatiť uložенú náhradu, bolo jeho povinnosťou okrem tvrdenia nepriaznivých majetkových pomerov v konaní aj predložiť relevantné

dôkazy, ktoré by tento tvrdený stav preukazovali. Túto povinnosť si sťažovateľ nesplnil a na zaslanú výzvu okresného súdu na preukázanie majetkových pomerov vôbec nereagoval. Nie je úlohou ústavného súdu prehodnocovať hodnotenie dokazovania vykonané okresným súdom, osobitne v situácii, keď sťažovateľ svoje tvrdenia v konaní pred okresným súdom nepodporil relevantnými dôkazmi, teda neuniesol dôkazné bremeno. Zároveň je k náhrade trov trestného konania potrebné poukázať na to, že dnešná nepriaznivá finančná situácia z dôvodu výkonu trestu sťažovateľom vo veku 45 rokov neznamená, že v budúcnosti nedôjde k takej zmene pomerov na jeho strane, ktorá mu umožní pohľadávku štátu uhradiť.

10. Ústavný súd preto konštatuje, že v namietanom uznesení nezistil taký výklad a aplikáciu zákonných predpisov, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné so základným právom sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie. Napadnuté uznesenie nemožno označiť za arbitrárne v tom smere, že by závery ním formulované boli zjavne nelogické s ohľadom na zistený skutkový stav a procesnú zodpovednosť sťažovateľa.

11. Ústavný súd preto dospel pri predbežnom prerokovaní sťažnosti k záveru, že medzi napadnutým rozhodnutím okresného súdu a obsahom označených základných práv sťažovateľa neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

IV.

K návrhu na ustanovenie právneho zástupcu

12. Ústavný súd môže rozhodnúť o ustanovení právneho zástupcu v konaní pred ním, ak sú kumulatívne splnené tri podmienky, resp. predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu: (i) žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť a to, že (iii) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

13. Za zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti ústavný súd považuje nesplnenie neodstrániteľných podmienok konania, ako je nedostatok právomoci ústavného súdu, oneskorenosť podania ústavnej sťažnosti, jej zjavná neopodstatnenosť alebo neprípustnosť.

14. Ak teda ústavný súd po posúdení obsahu ústavnej sťažnosti dospel k záveru, že v danom prípade je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená, znamená to, že ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti a nie je splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, v dôsledku čoho nemožno žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom vyhovieť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. apríla 2024

Peter Molnár
predseda senátu